

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект деген не және ол қалай жұмыс істейді: Қазақстанға әсері мен нақты мысалдар

ЖАРИЯЛАНДЫ
04.06.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
Жасанды интеллект, космос,
Қазақстан, смартфон, технология

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/189147/>

Алматыда бір дәрігер рентгеннен көрінбеген сынықты жасанды интеллект ұсынғаннан кейін тапқан жағдай бар. Ұқсас сценарий қазір көлік, смартфон, чип, компьютер және космос жүйелерінде де қайталанып жатыр. Ең қызығы — бұл сиқыр емес, дерек, есептеу және қателікті азайту.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект — мәтін жазатын чат қана емес. Ол үлгіні таниды, шешім ұсынады, кейде өз бетінше болжам жасайды. Автокөлікте ол жолақ пен жаяу жүргіншіні таниды. Смартфонда фотоны реттейді. Чипте қуатты үнемдейді. Компьютерде кодты толықтырады. Космоста спутник суретін сүзеді.

Соңғы жаңалықтарда ірі платформалар модельді кішірейтіп, телефонның өзінде жұмыс істетіп жатыр. Бұл интернетсіз де жауап алуға жол ашты. Үлкен серверден бөлек, шағын құрылғы да «ойлана» бастады.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстанда ең пайдалысы — тіл мен уақыт. Қазақша интерфейс, аударма, құжат қысқарту, қызмет көрсету жылдамдығы. Мектепте мұғалімге тапсырма дайындауға, студентке конспект жинауға, кәсіпкерге клиент сұрауын сұрыптауға көмектеседі.

Автокөліктерде жол қауіпсіздігіне әсері бар: камера мен датчик бос жолақты, тоқтаған көлікті, қарды ажыратуға үйреніп келеді. Космос саласында жерді бақылау жеңілдейді: спутник дерегі егін, су, өрт картасына айналады. Бұл ауыл шаруашылығы бар өңірлер үшін маңызды.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

- **Смартфон:** мәтінді қазақша қысқарту, хатты түзету, дауысты жазбаға айналдыру.
- **Компьютер:** Excel кестесін талдау, кодтан қате табу, есеп құрылымын жасау.
- **Чип:** энергияны аз тұтыну, камерадағы суретті тез өңдеу.
- **Көлік:** навигация, кептеліс болжау, жүргізушіге ескерту.
- **Космос:** спутник суретінен бұлтты, өртті, су тапшылығын белгілеу.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

Жасанды интеллект қателеседі. Кейде өте сенімді қате айтады. Дерек сапасыз болса, нәтиже де бұзылады. Жеке мәліметті енгізу тәуекелі бар. Қазақ тіліндегі модельдер әлі де орысша немесе ағылшынша жүйелерден кейін келеді. Тағы бір мәселе — жалған фото, жалған дауыс, жалған құжат.

Сондықтан тексеру керек. Әсіресе медицинада, қаржыда, заңда.

БОЛАШАҒЫ

Келесі кезең — жасанды интеллекттің экраннан шығып, құрылғының ішіне кіруі. Смартфон, көлік, компьютер, тіпті спутник оны жергілікті түрде іске қосады. Қазақстан үшін ең үлкен мүмкіндік — қазақ тіліндегі сапалы дерек пен салалық шешім жасау. Сонда технология сырттан келмейді, іштен қалыптасады.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.